

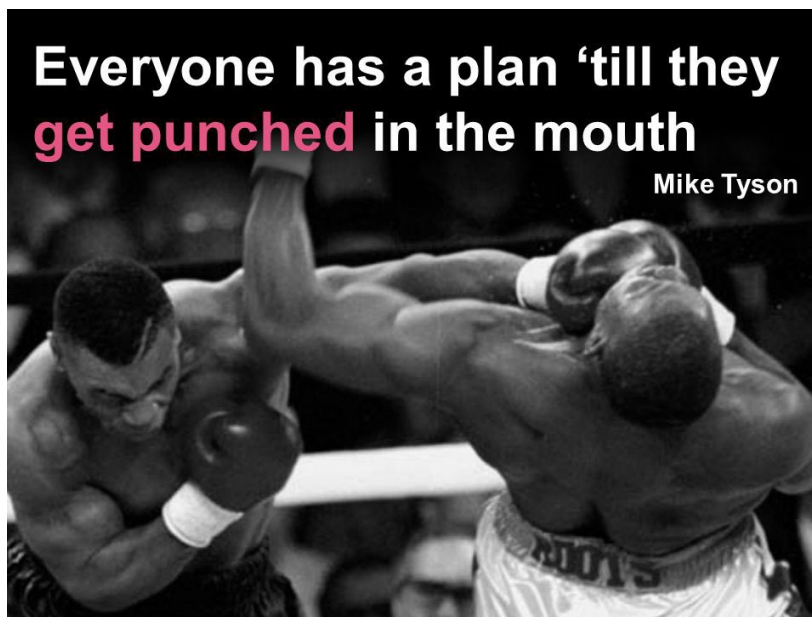
ทุกคนมีแผนจนกระทั่งถูกกำปั้นอัดปาก: แผนการฉีดวัคซีนโควิด-19

อุดม ลิขิตวารณวุฒิ

ในความพยายามที่จะควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศอังกฤษที่กำลังปะทุขึ้นอีกรอบและมีคนติดเชื้อรายใหม่มากกว่า 50,000 คนต่อวันติดต่อกันเป็นเวลานานกว่าหนึ่งอาทิตย์และซ้ำเติมด้วยความกังวลเกี่ยวกับไวรัสโคโรนาที่พันธุกรรมแปรผันไปจากเดิมทำให้แพร่ระบาดได้ง่ายขึ้น¹ ทำให้รัฐบาลอังกฤษต้องออกคำสั่งปิดพื้นที่หรือ lockdown เป็นครั้งที่สามพร้อมกับออกข้อแนะนำเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่เน้นการฉีดวัคซีนเข็มแรก (จากวิธีการฉีดวัคซีนที่ต้องฉีด 2 เข็มห่างกัน 3 หรือ 4 อาทิตย์ที่ผ่านการพิสูจน์ด้วยการวิจัยทางคลินิกมาแล้ว) ให้แก่คนจำนวนมากที่สุด และยืดเวลาการฉีดวัคซีนเข็มที่สองออกไปเป็น 12 อาทิตย์

การตัดสินใจดังกล่าวไม่ใช่การตัดสินใจโดยนักการเมืองแต่เป็นการตัดสินใจโดยผู้นำทางการแพทย์ของประเทศที่มีจุดหมายเปิดผนึกถึงแพทย์ในประเทศอังกฤษที่อธิบายถึงเหตุผลของข้อแนะนำว่าเป็นมาตรการพื้นฐานของสาธารณสุขที่เน้นการฉีดวัคซีนเข็มแรก ให้แก่คนจำนวนมากที่สุดในเวลาน้อยที่สุดและจากปริมาณวัคซีนที่มีจำกัดท่ามกลางการระบาดที่ยังคงรุนแรงอยู่และที่ยังมีคนที่ยังเสี่ยงต่อการติดเชื้ออีกเป็นจำนวนมาก จุดหมายเปิดผนึกดังกล่าวลงนามโดยหัวหน้าแพทย์และรองหัวหน้าแพทย์ของอังกฤษ หัวหน้าแพทย์ของแคว้นเวลส์ (Wales) หัวหน้าแพทย์ของไอร์แลนด์เหนือ และหัวหน้าแพทย์ของสกอตแลนด์²

ข้อแนะนำดังกล่าวทำให้แพทย์ชาวอเมริกันสองคนอ้างถึงไมค์ ไทสัน (Mike Tyson) นักมวยชาวอเมริกัน อดีตแชมป์โลกเฮฟวีเวทที่กล่าวว่า “ทุกคนมีแผนจนกระทั่งถูกกำปั้นอัดปาก” (Everybody has a plan until they get punched in the mouth.) เพราะการระบาดของโควิด-19 นั้นเหมือนกับการถูกต่อยปากซ้ำแล้วซ้ำอีกโดยไวรัสจนทำให้ต้องเปลี่ยนแผน (หรือทั้งแผนเดิม) ในบทบรรณาธิการแสดงความคิดเห็นที่แพทย์ทั้งสองคนเขียนร่วมกันใน The Washington Post³

ภาพจาก Mike Tyson Twitter

¹ จาก Third national lockdown announced in England amid coronavirus surge driven by variant strain โดย Karia Adam, Jennifer Hassan และ Ben Guarino เมื่อ 5 มกราคม 2564 ใน https://www.washingtonpost.com/world/britain-coronavirus-surge-lockdown/2021/01/04/4f3fafa6-4e95-11eb-a1f5-fdaf28cfca90_story.html นอกจากนี้ที่พบในอังกฤษแล้ว ประเทศอื่นๆกว่า 30 ประเทศตรวจพบไวรัสโคโรนาที่พันธุกรรมแปรผันไปเช่นกันและสำนักงานควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกาคาดว่าไวรัสที่แปรผันนี้จะกระจายไปทั่วประเทศในอนาคตอันใกล้นี้ แต่ในปัจจุบันยังไม่มียุทธศาสตร์ที่แสดงว่าไวรัสที่แปรผันนี้จะทำให้อาการป่วยรุนแรงมากขึ้นหรือเพิ่มความเสี่ยงต่อเสียชีวิต จาก CDC foresees spread in U.S. of highly contagious coronavirus variant โดย Joel Achenbach และ Ben Guarino เมื่อ 7 มกราคม 2564 ใน https://www.washingtonpost.com/health/covid-variant-contagious-spread/2021/01/06/73a1b716-4fc2-11eb-83e3-322644d82356_story.html

² ดูรายละเอียดได้จาก Letter to the profession from the UK Chief Medical Officers regarding the UK COVID-19 Vaccination programs เผยแพร่เมื่อ 31 ธันวาคม 2563 ในเว็บไซต์ของรัฐบาลอังกฤษ <https://www.gov.uk/government/publications/letter-to-the-profession-from-the-uk-chief-medical-officers-on-the-uk-covid-19-vaccination-programmes/letter-to-the-profession-from-the-uk-chief-medical-officers-regarding-the-uk-covid-19-vaccination-programmes>

³ ผู้เขียนบทบรรณาธิการแสดงความคิดเห็นคือ ศาสตราจารย์ นพ. โรเบิร์ต เอ็ม วัคเตอร์ (Prof. Robert Wachter) คณบดี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยคาลิฟอร์เนีย ซานฟรานซิสโก และศาสตราจารย์วุฒิคุณ นพ. อาชิช เค จัย (Adjunction Prof. Ashish K. Jha) คณบดีคณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบราวน์ ใน “It’s time to consider delaying the second dose of coronavirus vaccine” เมื่อ 3 มกราคม 2564 ใน <https://www.washingtonpost.com/opinions/2021/01/03/its-time-consider-delaying-second-dose-coronavirus-vaccine/>

ในบทบรรณาธิการแสดงความคิดเห็น เหตุผลแรกและเหตุผลสำคัญของข้อแนะนำคือปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัคซีน ในปริมาณที่มากพอโดยเร็วที่สุดรวมถึงจำนวนวัคซีนโควิด-19 ที่ได้รับอนุมัติให้นำไปใช้กับคนจำนวนมากนอกเหนือจากการวิจัย ซึ่งทั้งบริษัทไฟเซอร์และบริษัท โมเดอร์นาที่วัคซีนของทั้งสองบริษัทได้รับอนุมัติจากองค์การอาหารและยาของสหรัฐอเมริกาให้ใช้ได้ในการฉีดยาฉีดนั้นมีปัญหาในการผลิตวัคซีนมีความล่าช้ากว่าแผนและส่งผลกระทบต่อแผนการรณรงค์ฉีดวัคซีนให้แก่คนในประเทศทั้งของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ (ประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกของโลกที่อนุมัติให้ใช้เป็นการชั่วคราว ในการฉีดยาฉีดแก่วัคซีนโควิด-19 โดยไฟเซอร์/ไบโอเอ็นเทค)

เหตุผลที่สำคัญพอกันกับเหตุผลแรกคือการติดขัดต่างๆ ในระบบการกระจายส่งวัคซีนไปยังพื้นที่ต่างๆ ในประเทศ และการรณรงค์ฉีดวัคซีนให้แก่คนที่ถือว่ามีความเสี่ยงต่อโควิด-19 สูงกว่าประชากรโดยทั่วไปของประเทศที่ทั้งสหรัฐอเมริกาและอังกฤษกำลังประสบอยู่ สำหรับสหรัฐอเมริกานั้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2564 เพียง 1% ของประชาชนทั้งหมดที่ได้รับฉีดวัคซีนไปแล้ว ซึ่งต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้มาก และมีวัคซีนจำนวนมากที่ตักค้างอยู่ในที่ต่างๆ ไม่ถูกนำไปใช้ตามแผน ซึ่งข่าวใน The New York Times เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2564 กล่าวว่าจากวัคซีนจำนวน 17 ล้านโดสที่ส่งไปให้รัฐต่างๆ นั้น คนที่ได้รับฉีดวัคซีนเข็มแรกไปแล้วมีเพียง 4,836,469 คน และตามแผนเดิมของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกานั้นต้องการกระจายและฉีดวัคซีนจำนวน 20 ล้านโดสเมื่อสิ้นปี 2563 ที่เพิ่งผ่านไป⁴

ผู้เชี่ยวชาญบรรณาธิการเชื่อว่าสถานการณ์การระบาดในปัจจุบันที่มีคนจำนวนหลายหมื่นคนติดเชื้อทุกวันและมีคนตายจากการป่วยเป็นจำนวนหลายพันคนต่อวันนั้นทำให้การเก็บวัคซีนเข็มที่สองสำรองไว้ให้แก่คนที่ได้รับวัคซีนเข็มแรกไปแล้วแทนที่จะนำเอาวัคซีนนั้นไปฉีดให้แก่คนที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อที่เมื่อติดเชื้อแล้วย่อมจะมีโอกาสแพร่เชื้อต่อไปให้ผู้อื่นๆต่อไปจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหของการแพร่ระบาดล่าช้าไปด้วย

การฉีดวัคซีนเข็มแรกไปก่อนและยืดเวลาการฉีดเข็มที่สองออกไปจะทำให้มีวัคซีนเพิ่มมากขึ้นและคนที่ได้รับฉีดวัคซีนไปแล้วหนึ่งเข็มมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งผู้เชี่ยวชาญบรรณาธิการกล่าวว่ามีหลักฐานสนับสนุนว่าการฉีดวัคซีนเพียงเข็มเดียวยังมีผลต่อการป้องกันการติดเชื้ออยู่ ซึ่งจากผลการวิจัยทางคลินิกของวัคซีนโควิด-19 โดยไฟเซอร์/ไบโอเอ็นเทคและวัคซีนโดย โมเดอร์นาที่วัคซีนทั้งสองออกแบบมาสำหรับฉีดสองเข็มแยกกันภายในระยะเวลา 3 และ 4 อาทิตย์นั้น แต่ผลของการวิจัยของวัคซีนทั้งสองแสดงว่าวัคซีนมีประสิทธิภาพ 80% ถึง 90% ในการป้องกันโควิด-19 ภายในช่วงเวลาประมาณ 10 วันหลังจากที่ฉีดเข็มที่หนึ่ง

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าพวกเขาไม่มีเจตนาต่อต้านการฉีดวัคซีนสองเข็มให้แก่คนเพราะว่าวัคซีนเข็มที่สองจะเพิ่มประสิทธิภาพของวัคซีนและมีความเป็นไปได้ว่าวัคซีนเข็มที่สองจะทำให้ภูมิคุ้มกันต่อโรคโควิด-19 ที่เกิดจากวัคซีนนั้นคงอยู่ได้นานขึ้นซึ่งเป็นเหตุผลให้ทั้งสองแนะนำให้ชะลอการฉีดเข็มที่สองไปก่อน และเสริมต่อว่าสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อสูงที่สุดเช่นบุคลากรทางการแพทย์/พยาบาล หรือผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตเนื่องจากโควิด-19 สูงที่สุดเช่นคนที่มีอายุมากกว่า 75 ปีนั้นควรได้รับการฉีดวัคซีนทั้งสองเข็มตามที่ถูกออกแบบมา แต่สำหรับคนกลุ่มอื่นนั้นผู้เชี่ยวชาญคิดว่าการชะลอการฉีดเข็มที่สองจะดีกว่า

เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของการฉีดวัคซีนที่ชะลอการฉีดเข็มที่สองออกไปจึงมีความเป็นไปได้ว่าภูมิคุ้มกันที่เกิดจากวัคซีนเข็มแรกจะลดลง แต่ข้อมูลจากการวิจัยวัคซีนของ โมเดอร์นาที่แสดงว่าภูมิคุ้มกันที่เกิดภายใน 4 อาทิตย์แรกหลังจากการฉีดวัคซีนเข็มที่หนึ่งนั้นเป็นภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งมากจึงทำให้เกิดความมั่นใจว่าการที่ภูมิคุ้มกันจะลดลงเป็นอย่างมากในอาทิตย์ที่ 8 หรืออาทิตย์ที่ 12 นั้นมีความเป็นไปได้ต่ำมาก แต่ก็อาจเป็นไปได้ว่าคนที่ได้รับวัคซีนเข็มแรกไปแล้วอาจจะลืมเมื่อถึงเวลาที่ฉีดเข็มที่สองทำให้จำเป็นต้องมีวิธีการติดตามผู้ที่ได้รับฉีดวัคซีนเข็มแรกไปแล้วเพื่อที่จะเตือนให้พวกเขากลับมาฉีดเข็มที่สองเมื่อถึงเวลาแล้ว

บทความบรรณาธิการสรุปว่าในโลกที่สมบูรณ์แบบแล้วคงไม่ต้องมีการต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ปี 2020 สอนให้เรารู้ว่าเราไม่ได้อยู่ในโลกที่สมบูรณ์แบบ และคาดว่าในเดือนมกราคมเพียงเดือนเดียวในสหรัฐอเมริกามีคนตายจากโควิด-19 ประมาณ 50,000 - 100,000 คน ดังนั้นการฉีดวัคซีนเข็มเดียวที่มีประสิทธิภาพ 80% - 90% ให้แก่คน 100 ล้านคนจะสามารถรักษาชีวิตคนได้มากกว่าการฉีดวัคซีนสองเข็มที่มีประสิทธิภาพ 95% ให้แก่คน 50 ล้านคนเป็นอย่างมาก

ยอมไม่ใช้เรื่องแปลกที่การตัดสินใจดังกล่าวที่เน้นประโยชน์ที่จะได้จากการฉีดวัคซีนเข็มแรกให้แก่คนจำนวนมากที่สุด โดยเร็วที่สุดจากวัคซีนที่มีอยู่และต้องเบี่ยงเบนไปจากการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานยอมนำไปสู่การอภิปรายโต้แย้งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นพ. แอนโทนี ฟาวซี (Dr. Anthony Fauci) ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดต่อและผู้อำนวยการของสถาบันโรคภูมิแพ้และโรคติดต่อแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา กล่าวกับผู้สื่อข่าวซีเอ็นเอ็น (CNN) ว่าไม่เห็นด้วยกับการยืดเวลาของการฉีดวัคซีนเข็มที่สองออกไป และเน้นว่าสำหรับสหรัฐอเมริกานั้นจะคงทำตามเดิมเหมือนกับที่ทำกันอยู่ก่อนแล้วต่อไปคือฉีดวัคซีนเข็มที่สอง

⁴ จาก About 4.8 Million People in the U.S. have gotten a COVID-19 Vaccine ใน <https://www.nytimes.com/interactive/2020/us/covid-19-vaccine-doses.html>

3 อาทิตย์หลังจากเข็มแรก สำหรับวัคซีนที่พัฒนาโดยไฟเซอร์และไบโอเอ็นเทค หรือฉีดวัคซีนเข็มที่สอง 4 อาทิตย์หลังจากการฉีดเข็มแรกสำหรับวัคซีนของโมเดอร์นา⁵

แต่ ดร. มอนเซฟ ซาเลออิ (Dr. Moncef Slaoui) หัวหน้าฝ่ายวิทยาศาสตร์ของแผนปฏิบัติการความเร็วสูง (Operation Warp Speed) ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาว่าการเลื่อนการฉีดวัคซีนเข็มที่สองออกไปอาจทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เช่น ภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นไม่สมบูรณ์เต็มที่หรือลดหายไปหรืออาจเป็นภูมิคุ้มกันผิดชนิด ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยการฉีดวัคซีนเข็มที่สองภายในเวลาที่เหมาะสม⁶ และในอีเมลถึงผู้สื่อข่าว The New York Times เมื่อ 2 มกราคม 2564 ดร. ซาเลออิ เน้นว่าที่สำคัญคือการฉีดวัคซีนเช่นนี้จะทำให้ความน่าเชื่อถือต่อวัคซีนลดลง และในการให้สัมภาษณ์แก่ผู้ดำเนินรายการของโทรทัศน์ซีบีเอส (CBS) ในวันเดียวกัน ดร. ซาเลออิ เสนอทางเลือกอีกทางสำหรับการใช้วัคซีนโควิด-19 ที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการฉีดวัคซีนโควิด-19 ของโมเดอร์นาเพียงครั้งเดียวได้สองเข็มให้แก่คนบางกลุ่มก็จะทำให้มีภูมิคุ้มกันต่อโควิด-19 เพียงพอ

ดร. ซาเลออิ อธิบายว่าข้อมูลจากการวิจัยวัคซีนโควิด-19 ของโมเดอร์นาที่ตามปกตินั้นต้องเป็นการฉีด 2 เข็มห่างกัน 4 อาทิตย์ ซึ่งแต่ละเข็มจะมีสารออกฤทธิ์จำนวน 100 ไมโครกรัม และสำหรับคนที่มีอายุระหว่าง 18 ปีถึง 55 ปีที่ได้รับวัคซีนแค่ครั้งเดียวได้สองเข็ม การตอบสนองของภูมิคุ้มกันจะเหมือนกับคนที่ได้รับวัคซีนที่มีสารออกฤทธิ์จำนวน 100 ไมโครกรัมทุกอย่าง ดร. ซาเลออิ เสริมต่อว่าสำหรับการชะลอการฉีดวัคซีนเข็มที่สองออกไปนั้นแทบจะไม่มีหลักฐานสนับสนุนเลย ซึ่งทำให้การฉีดวัคซีนแค่ครั้งเดียวได้สองเข็มจะเป็นสิ่งที่มีความรับผิดชอบมากกว่า และปิดท้ายว่าองค์การอาหารและยาของสหรัฐอเมริกาและบริษัท โมเดอร์นาผู้ผลิตวัคซีนกำลังปรึกษากันอยู่เกี่ยวกับการฉีดวัคซีนเพียงครั้งเดียว (หมายเหตุ 5 และ 6)

แต่ ดร. สตีเฟน ฮาห์น (Dr. Stephen M. Hahn) กรรมการขององค์การอาหารและยาไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของ ดร. ซาเลออิ โดยกล่าวในแถลงการณ์ที่ออกพร้อมกับ นพ. ปีเตอร์ มาร์คส์ (Dr. Peter Marks) หัวหน้าแผนกชีววิทยาขององค์การอาหารและยาว่าการเบี่ยงเบนไปจากวิธีการฉีดวัคซีนที่ถูกออกแบบมาเป็นเรื่องที่น่าเสี่ยงสำหรับสาธารณสุขและเป็นการบั่นทอนการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันประชาชนจากโควิด-19 ที่เป็นการรณรงค์ที่มีความสำคัญมากเป็นประวัติการณ์เช่นนี้

แถลงการณ์กล่าวว่าข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สนับสนุนการปรับโดสของวัคซีนโควิด-19 ของโมเดอร์นา และการปรับการฉีดวัคซีนในขณะนี้เป็นเรื่องที่เร็วเกินไปและไม่ได้อยู่อย่างหนักแน่นกับหลักฐานที่มีอยู่ในขณะนี้ และสำหรับการอ้างถึงประสิทธิผลในการป้องกันโควิด-19 หลังจากการฉีดวัคซีนเข็มแรกนั้นเป็นการตีความข้อมูลที่ผิดเพราะข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการติดตามผู้ที่ได้รับฉีดวัคซีนภายในระยะเวลาสั้นๆเท่านั้นซึ่งไม่สามารถสรุปได้อย่างแน่นอนว่าคุณภาพหรือความคงทนของภูมิคุ้มกันที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

ถึงแม้ว่าในขณะที่องค์การอาหารและยาจะยืนยันกับผู้ให้บริการทางแพทย์ว่าการฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่ได้รับการอนุมัติจากองค์การจะต้องเป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติ แต่องค์การอาหารและยายังเปิดรับการปรับเปลี่ยนวิธีการฉีดอยู่ หากว่าบริษัทผู้ผลิตมีข้อมูลและหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่สนับสนุนการปรับเปลี่ยนวิธีฉีด⁷

เหตุผลหนึ่งที่ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการปรับเปลี่ยนวิธีการฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่ต่างไปจากวิธีการฉีดของการวิจัยทางคลินิกและที่ ได้รับอนุมัติ โดยองค์การที่เกี่ยวข้องของประเทศคือผลกระทบต่อความมั่นใจของสาธารณชนต่อความปลอดภัยและคุณภาพของวัคซีน โดยเฉพาะในประเทศที่มาตรการด้านสุขภาพ/สาธารณสุขถูกทำให้เป็นประเด็นทางการเมือง [เช่น การสวมหรือไม่สวมหน้ากากอนามัย ในสหรัฐอเมริกาที่ถูกทำให้กลายเป็นการแสดงออกถึงอุดมการณ์ทางการเมืองไปเสีย] หรือในประเทศที่คนจำนวนมากยังไม่มั่นใจในวัคซีน ซึ่ง ดร. นาตาลี ดีน (Dr. Natalie Dean) นักชีวสถิติ (Biostatistician) จากมหาวิทยาลัยฟลอริดา กล่าวกับผู้สื่อข่าวของ The New York Times ว่าเพียงแต่ทำที่ดูเหมือนว่ามีปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขใดใดก็จะเป็นผลเสียที่ทำให้คนหมดความมั่นใจในวัคซีน (หมายเหตุ 5)

ผู้สื่อข่าวของ The New York Times เขียนว่าผู้เชี่ยวชาญด้านวัคซีนจำนวนหนึ่งเกรงว่าการยืดเวลาการฉีดวัคซีนเข็มที่สองที่จะช่วยกระตุ้นภูมิคุ้มกันอีกรอบออกไปนั้นจะทำให้ไวรัสมีโอกาสขยายตัวเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งเพิ่มโอกาสที่ไวรัสจะกลายพันธุ์ในร่างกายของผู้ที่ได้รับวัคซีนเพียงเข็มเดียวที่อาจได้รับการป้องกันการเป็นโรคจากวัคซีนอย่างไม่เต็มที่

สำหรับสหรัฐอเมริกาที่มีปัญหาเกี่ยวกับการกระจายส่งวัคซีนไปยังรัฐต่างๆและการรณรงค์ฉีดวัคซีนให้กับคนที่มีความเสี่ยงสูงต่อโควิด-19 ดังที่กล่าวไปแล้ว การชะลอวัคซีนเข็มที่สองจึงไม่ใช่ทางออกสำหรับปัญหาทั้งสอง ศาสตราจารย์ นพ. ซาด โอเมอร์ (Prof. Saad Omer) ผู้เชี่ยวชาญด้านวัคซีนจากมหาวิทยาลัยเยลกล่าวว่าเรามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรร

⁵ จาก As Rollout Falters, Scientists Debate New Vaccination Tactics โดย Katherine J. Wu และ Rebecca Robbins เมื่อ 3 มกราคม 2564 ใน <https://www.nytimes.com/2021/01/03/health/coronavirus-vaccine-doses.html>

⁶ จาก Feds consider half-doses of Moderna COVID-19 vaccine to stretch supplies, as U.K. spaces out Pfizer, AstraZeneca Shots โดย Angus Liu เมื่อ 4 มกราคม 2564 ใน <https://www.fiercepharma.com/pharma/feds-consider-half-dose-moderna-covid-19-vaccine-as-u-k-spaces-out-pfizer-astrazeneca-shots>

⁷ จาก Not so fast/ FDA warns of 'premature' changes to COVID-19 vaccine dosing in clash with Slaoui โดย Angus Liu เมื่อ 5 มกราคม 2564 ใน <https://www.fiercepharma.com/pharma/not-so-fast-fda-warns-premature-changes-to-covid-19-vaccine-dosing-clash-slaoui>

และกระจายวัคซีนและไม่ใช้ปัญหาเกี่ยวกับ(จำนวน)โดส และเน้นว่าการเพิ่มจำนวน โดสอีกหนึ่งเท่าไม่ได้หมายความว่า ศักยภาพในการให้โดสจะเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่าตามไปด้วย (หมายเหตุ 5)

พญ. อากิ โกะ อิวาซากิ (Dr. Akiko Iwasaki) นักภูมิคุ้มกันวิทยาจากมหาวิทยาลัยเยลเห็นด้วยกับการยืดเวลาการฉีดวัคซีนเข็มที่สองออกไปโดยให้เหตุผลว่าความจำเป็นของภูมิคุ้มกันของร่างกายต่อวัคซีนเข็มที่หนึ่งคงอยู่นานหลายเดือนและ วัคซีนอื่นๆที่ฉีดกันเป็นประจำนั้นฉีดห่างกันเป็นเวลาหลายเดือนหรือนานกว่านั้น (หมายเหตุ 5)

สำหรับบริษัทผู้ผลิตวัคซีนนั้นความเห็นต่อเรื่องนี้แตกต่างกันอยู่ ตัวแทนบริษัทไฟเซอร์กล่าวกับผู้สื่อข่าวของ The New York Times (หมายเหตุ 5) ว่าประสิทธิผลของวัคซีนโควิด-19 ของไฟเซอร์จะสูงสุดเมื่อฉีดวัคซีนครบทั้งสองเข็มที่เว้นระยะห่างระหว่างเข็มแรกกับเข็มที่สองเป็นเวลา 3 อาทิตย์ และย้ำกับผู้สื่อข่าวว่าการวิจัยไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของ วัคซีนเมื่อ 3 อาทิตย์หลังจากการฉีดเข็มแรก ส่วนผู้แทนของบริษัทโมเดอร์นาไม่ต้องการออกความเห็นเกี่ยวกับการปรับ เวลาการฉีดวัคซีนเข็มที่สองแต่อย่างใด

แต่ผู้แทนของบริษัทแอสตราเซนเนกาที่วัคซีนโควิด-19 ที่บริษัทพัฒนาร่วมกับมหาวิทยาลัยออกฟอร์ดและเป็นวัคซีน โควิด-19 ชนิดที่สองที่ได้รับอนุมัติให้ใช้ในกรณีฉุกเฉินในอังกฤษ กล่าวกับผู้สื่อข่าวของ The New York Times ว่าถึงแม้ว่าการวิจัยวัคซีนของบริษัทออกแบบมาให้ฉีดวัคซีนสองเข็มห่างกัน 4 อาทิตย์ก็ตาม แต่มีผู้เข้าร่วมการวิจัยจำนวนหนึ่งที่ได้รับฉีดเข็มที่สองเป็นเวลาหลายเดือนหลังจากเข็มแรกและยังได้รับการป้องกันการเป็นโควิด-19 จากวัคซีนอยู่ระดับหนึ่ง

นพ. ปีเตอร์ บาต (Dr. Peter Bach) ผู้อำนวยการของศูนย์นโยบายเกี่ยวกับสุขภาพและผลลัพธ์ของอนุสรณ์สโลน-เคตเตอริงค์ (Memorial Sloan-Kettering Center for Health Policy and Outcomes) เสนอทางออกเกี่ยวกับการ สะสมข้อมูลของการฉีดวัคซีนเข็มที่สองที่ยืดเวลาออกไปโดยการสุ่มบุคลากรทางการแพทย์ที่ได้รับวัคซีนเข็มที่หนึ่งไปแล้ว ออกเป็นสองกลุ่ม - กลุ่มที่ได้รับการฉีดสองเข็มห่างกัน 3 อาทิตย์ และกลุ่มที่ได้รับการฉีดสองเข็มห่างกันสามเดือน - เพื่อ เปรียบเทียบประสิทธิผลของการฉีดวัคซีนทั้งสองแบบจากการนำวัคซีนไปใช้จริง (หมายเหตุ 6)

การยืดเวลาการฉีดวัคซีนเข็มที่สองออกไปเป็นการตัดสินใจโดยผู้บริหารระดับสูงของประเทศ โดยยึดเอา ประโยชน์ต่อสาธารณสุขเป็นหลัก แต่การชะลอการฉีดวัคซีนเข็มที่สองออกไปทำให้แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่ ทำงานแนวหน้าในการรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ที่ถือว่าเป็นคนกลุ่มที่อยู่ในอันดับต้นๆของการรณรงค์ฉีดวัคซีนโควิด-19 ของ ประเทศต้องกฤษฎีความกังวลทั้งต่อตัวเองและต่อคนไข้อื่น ๆที่มีความเสี่ยงต่อโควิด-19 เช่นกัน ชาวใน The Guardian เกี่ยว กับ การสำรวจความคิดเห็นของแพทย์จำนวน 1,318 คนในอังกฤษที่ผู้ตอบแบบสำรวจสมัครใจตอบเอง ผู้ตอบ 175 คน (13%) ตอบว่าได้รับฉีดวัคซีนเข็มแรกแล้วและการนัดเพื่อฉีดวัคซีนเข็มที่สองที่ได้รับแจ้งเมื่อฉีดวัคซีนเข็มแรกถูกยกเลิก และผู้ตอบ 517 คน (39%) ยังไม่ได้รับแจ้งว่าจะได้ฉีดวัคซีนเข็มแรกเมื่อไร และอีกเพียง 388 คน (30%) ที่ได้รับฉีดวัคซีน เข็มแรกแล้วและการนัดฉีดวัคซีนเข็มที่สองยังคงอยู่ไม่ถูกยกเลิกไป⁸

สำหรับคนที่ได้รับฉีดเข็มแรกไปแล้วบางคนกล่าวว่ารู้สึก โกรธมากเมื่อรู้ว่าอาจจะไม่ได้รับเข็มที่สองอีกหรือไม่รู้ว่า เมื่อไรจะได้รับฉีดเข็มที่สอง และกล่าวว่าหากรู้ล่วงหน้าว่าจะได้รับวัคซีนเพียงเข็มเดียวเมื่อจะได้รับฉีดวัคซีนเข็มแรกเธอ คงจะไม่ยอมให้ฉีดเข็มแรกด้วยเพราะเธอเกรงว่าการได้รับวัคซีนเพียงเข็มเดียวจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดี และรัฐมนตรีเงา กระทรวงสาธารณสุขจากพรรคแรงงานของอังกฤษกล่าวว่ารัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขควรเร่งฉีดวัคซีนเข็มที่สอง โดยเร็ว ที่สุดเพื่อป้องกันไม่ให้ไวรัสเกิดการกลายพันธุ์และหลังจากนั้นจึงจะเริ่มขยายการฉีดวัคซีนให้มากขึ้น

พญ. จูเลีย แพทเตอร์สัน (Dr. Julia Patterson) ผู้นำของกลุ่มรณรงค์เพื่อแพทย์และผู้ป่วยที่มีชื่อว่า Everydoctor กล่าวว่าสมาชิกของกลุ่มจำนวนมากที่ได้รับฉีดวัคซีนเข็มแรกไปแล้วแต่การฉีดวัคซีนเข็มที่สองถูกยกเลิกไป และเน้น ว่าการฉีดวัคซีนโควิด-19 ทั้งสองเข็มให้แก่แพทย์ที่มีหน้าที่รักษาผู้ป่วยโดยตรงเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะจะเป็นการป้องกัน ทั้งแพทย์และผู้ป่วยไปด้วยพร้อมๆกัน พญ. แพทเตอร์สัน เสริมว่าสมาชิกของกลุ่มจำนวนมากกังวลว่าการที่ฉีดวัคซีน เข็มเดียวอาจทำให้พวกเขาไม่ได้รับการป้องกันจากวัคซีนอย่างเต็มที่และมีโอกาสที่จะแพร่เชื้อไปสู่คนไข้ที่มีความเสี่ยงต่อ โควิด-19 อีกด้วย

ในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาสาเหตุสำคัญของการรณรงค์ฉีดวัคซีนไม่เป็นไปตามเป้าหมายอาจเป็นปัญหา เกี่ยวกับแผนการฉีดวัคซีนและการบริหารจัดการของการรณรงค์ฉีดวัคซีนระดับประเทศมากกว่าปัญหาเกี่ยวกับการ ขาดแคลนวัคซีนดังที่การสำรวจการฉีดวัคซีนในอังกฤษที่เอ่ยถึงข้างบน ในสหรัฐอเมริกามีข่าวเกี่ยวกับคนได้รับฉีดวัคซีน โดยไม่คาดมาก่อนต่างๆที่ไม่ใช่คนที่เป็กลุ่มเป้าหมายลำดับต้นๆของการรณรงค์ฉีดวัคซีนแต่เป็นเพราะหน่วยบริการมี วัคซีนเหลือและกำลังจะหมดอายุการใช้งานเพราะวัคซีนถูกเอาออกจากตู้เย็นมานานหลายชั่วโมงแล้วและหน่วยบริการอาจ

⁸ จาก Unease among doctors as follow-up doses of UK Covid jab delayed โดย Denis Cambell, Robert Booth และ Rachel Obordo เมื่อ 5 มกราคม 2564 ใน <https://www.theguardian.com/society/2021/jan/05/unease-among-doctors-as-follow-up-doses-of-uk-covid-jab-delayed>

จะต้องทิ้งวัคซีนไปหากหาคนฉีดให้ไม่ได้แล้วดังที่รายงานใน The Washington Post เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2564⁹ หรือคนที่ร่ำรวยและผู้บริจาคเงินรายสำคัญแก่นักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่แบ่งมาจากสถานรักษา/บ้านพักคนชราต่างๆที่ไม่ใช่กลุ่มคนที่จะต้องได้รับการฉีดวัคซีนในระดับต้นๆ ตามที่เป็นข่าวใน The Washington Post เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2564¹⁰

นอกจากนั้นแล้ว การประเมินความต้องการวัคซีนของสถานบริการ และหน่วยบริการฉีดวัคซีนต่างๆที่ประเมินสูงเกินไปทำให้หลายสถานที่มีวัคซีนเหลือใช้และบางแห่งต้องพยายามใช้วัคซีนที่ได้รับมาและเหลือใช้ให้หมดก่อนที่อายุการใช้งานของวัคซีนจะหมดไป ดังที่รายงานใน The Observer เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2563¹¹

การเพิ่มจำนวนวัคซีนสำหรับการฉีดเข็มแรกเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรและกระจายส่งวัคซีนไปยังพื้นที่ต่างๆและการรณรงค์ฉีดวัคซีนให้แก่คนจำนวนมากนั้นคล้ายกับปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องช่วยหายใจ (ventilator) ในการช่วยรักษาผู้ป่วยโควิด-19 ที่มีอาการหนักที่มีในสหรัฐอเมริกาที่ในระยะต้นของการระบาดเครื่องช่วยหายใจมีไม่เพียงพอแต่ต่อมาปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขและโรงพยาบาลมากมายในสหรัฐอเมริกามีเครื่องช่วยหายใจพอเพียง แต่ปัญหาการรักษาผู้ป่วยโควิด-19 อาการหนักที่จำเป็นต้องใช้เครื่องช่วยหายใจช่วยยังคงอยู่ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าบุคลากรทางการแพทย์ที่ใช้เครื่องช่วยหายใจได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพนั้นมีไม่เพียงพอ ดังนั้นจำนวนเครื่องช่วยหายใจที่เพิ่มขึ้นไม่ได้ส่งผลให้คนที่ใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นมีเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังที่ นพ. โอเมอร์ ซีแจงว่าปัญหาการรณรงค์ฉีดวัคซีนไม่ใช่ปัญหาเกี่ยวกับโดสที่มีอยู่ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับศักยภาพในการให้โดสที่อ้างถึงข้างบน

ดังนั้นการใช้มาตรการทางสาธารณสุขในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการการฉีดวัคซีนอาจเป็นการตัดสินใจที่เร็วเกินควรดังที่ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการยึดเวลาฉีดวัคซีนเข็มที่สองให้ยาวออกไปกล่าวก็ได้ และวิธีการแก้ไขปัญหาก็เหมาะสมและที่ไม่ลดทอนความไว้วางใจของสาธารณชนต่อความสามารถของวัคซีนในการป้องกันโควิด-19 อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประสานงานที่ดีและการทำงานอย่างโปร่งใสก็ได้

---

⁹ จาก A trip to the grocery store ended with unexpected coronavirus vaccine doses for one D.C. couple โดย Theresa Vargas ใน https://www.washingtonpost.com/local/a-trip-to-the-grocery-store-ended-with-unexpected-coronavirus-vaccine-doses-for-one-dc-couple/2021/01/06/817ad2c2-5059-11eb-83e3-322644d82356_story.html

¹⁰ จาก Wealthy donors received vaccines through Florida nursing home โดย Isaac Stanley-Becker และ Shawn Boburg ใน <https://www.washingtonpost.com/health/2021/01/05/florida-nursing-home-covid-vaccine/>

¹¹ จาก COVID-19 Vaccine Chaos: Record Deaths as Millions of Doses Could Be Wasted โดย Jordan Zakarin ใน <https://observer.com/2020/12/covid-19-vaccine-distribution-doses-wasted-chaos/>